

Fragments de coneixement

Evolució de la bretxa salarial de gènere 2008-2015

Data d'actualització: 21/02/18

Observatori del Treball i Model Productiu

La bretxa salarial de gènere en termes anuals cau, l'any 2015, fins al 23,9%.

Els col·lectius que presenten una bretxa més elevada són les persones de 55 anys i més, la població amb nacionalitat espanyola, les persones que treballen a temps complet, la població amb contracte indefinit i els que treballen en una ocupació elemental.

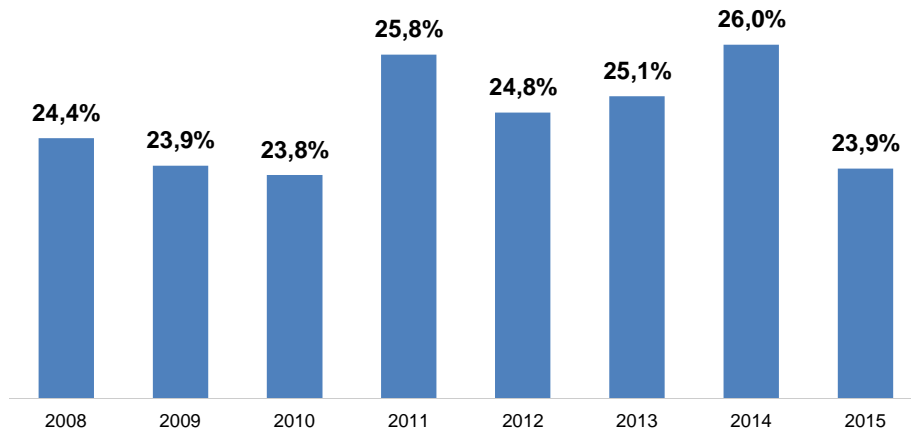
D'acord amb la darrera Enquesta anual d'estructura salarial¹ corresponent a l'any 2015, el salari brut anual mitjà de la població assalariada de Catalunya és de 24.321,6 euros, xifra que suposa un increment en termes nominals de l'1,6% respecte 2014.

Per sexe, el salari dels homes s'ha situat en 27.514,1€ de mitjana, mentre que el de les dones ha estat un 23,9% inferior (20.946,6€). En comparació amb l'any 2014, s'ha produït una reducció de 2,1 punts percentuals de la bretxa salarial de gènere en el guany brut anual (en passar del 26% al 23,9%).

Gràfic 1

Catalunya – Bretxa salarial de gènere en el guany brut anual mitjà

2008 – 2015

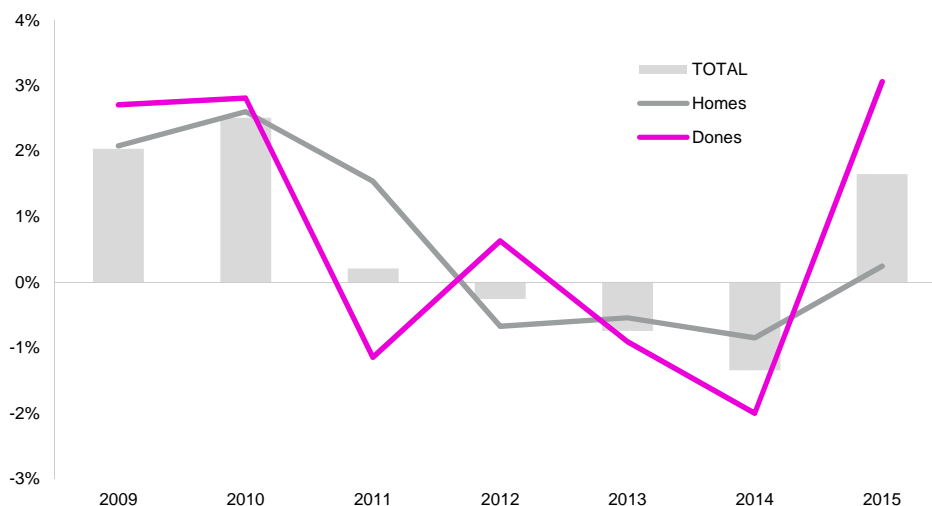
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial (INE)

La reducció en 2015 de la bretxa salarial s'explica perquè el salari anual mitjà de les dones s'ha incrementat més que el dels homes (+3,1% i +0,2%, respectivament). De fet, en la sèrie històrica disponible, aquest augment del salari anual de les dones és el més elevat. Aquest resultat es contraposa a la caiguda, especialment intensa, dels salaris anuals de les dones de 2014 que donà lloc a un agreujament de la bretxa salarial fins al 26%.

¹ L'Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE exclou el personal de l'agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca, el personal de les administracions públiques que no està inclòs en el règim general de la Seguretat Social, el personal domèstic i els que treballen en organismes extraterritorials.

Gràfic 2**Catalunya – Variació interanual del guany brut anual mitjà (en termes corrents) per sexe**

2009 – 2015

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructural salarial (INE)

L'anàlisi per percentils posa de manifest dos fenòmens. D'una banda, el conegut com sol enganxós (sticky-floor), és a dir, que les dones queden enganxades en la part baixa de l'escala salarial; el 25% de les dones cobren 11.824,8 € o menys, mentre que en el cas dels homes només un 10% guanyen 11.526 € o menys. I de l'altra, el sostre de vidre, ja que les dones millors remunerades (percentil 90) reben de mitjana un sou anual que és gairebé 9.000 euros inferior al dels homes. Aquest és el tram en què la bretxa de gènere és menor, del 19,3%.

Cal tenir present que el nombre d'hores treballades té un impacte important en el guany anual i, per tant, en molts casos el menor salari femení en còmput anual s'explica per un major pes del treball a temps parcial (la taxa de parcialitat femenina se situa entorn del 20% davant del 7% de la masculina, d'acord amb les dades de l'Enquesta de població activa).

Taula 1**Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i percentil (€)**

Any 2015

	Total	Homes	Dones	Diferència	Bretxa salarial
Percentil 10	8.246,8	11.526,0	6.943,3	4.582,7	39,8%
Primer quartil	14.345,1	17.334,1	11.824,8	5.509,2	31,8%
Mediana	20.972,1	23.738,3	18.088,3	5.650,0	23,8%
Tercer quartil	30.990,9	34.866,7	26.996,6	7.870,2	22,6%
Percentil 90	42.581,5	46.653,1	37.670,9	8.982,2	19,3%
Salari brut anual mitjà	24.321,6	27.514,1	20.946,6	6.567,5	23,9%

- Percentil 10 és el valor del salari que té per sota el 10% de les persones treballadores.

- Primer quartil és el valor del salari on el 25% de les persones treballadores tenen salaris per sota d'aquest valor.

- Mediana és el valor del salari segons el qual la meitat de la població guanya menys d'aquest valor, i l'altra meitat més.

- Tercer quartil és el valor del salari on el 75% de les persones treballadores tenen salaris per sota d'aquest valor.

- Percentil 90 és el valor del salari que té per sota el 90% de les persones treballadores.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

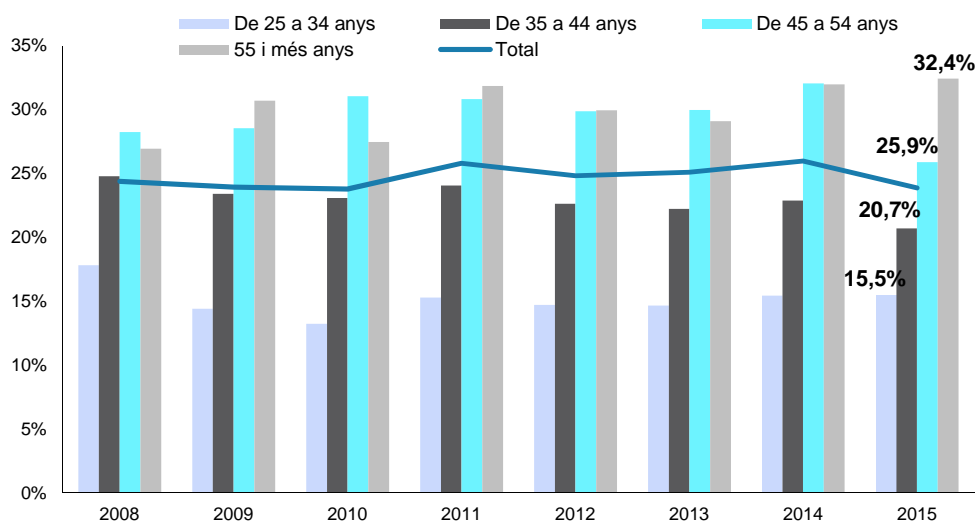
Així doncs, el guany mitjà està afectat per la composició de l'ocupació; per això, a continuació, s'analitzen les diferències salarials per característiques personals i del lloc de treball, a partir del detall per variables que ofereix l'Enquesta anual d'estructura salarial.

Les diferències salarials de gènere tendeixen a créixer amb l'edat, fet que s'ha intensificat en els darrers anys perquè la bretxa salarial de gènere ha anat a la baixa en els grups d'edat més joves mentre que ha augmentat en el tram de 55 i més anys. A tall d'exemple, entre la bretxa del grup de 25 a 34 anys i la dels majors de 55 anys, en 2008 hi havia 9,1 punts i en 2015, 16,9 punts.

Gràfic 3

Catalunya – Bretxa salarial de gènere (guany brut anual) per edat

2008-2015

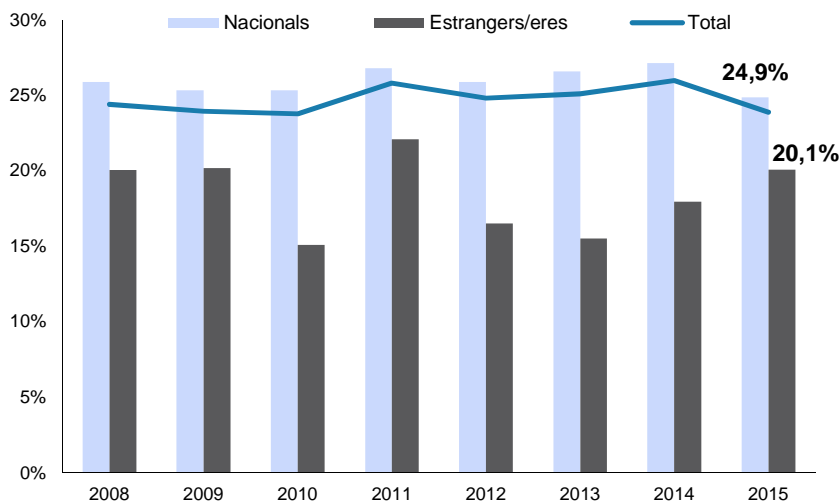
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial (INE)

Per nacionalitat, la bretxa de gènere és més elevada entre els i les nacionals que entre les persones estrangeres tot i que entre aquestes últimes, des de 2013, està en creixement (fins al 20,1% en 2015). Entre la població nacional la bretxa presenta un patró més estable i, en 2015, s'ha reduït (al 24,9%).

La menor desigualtat salarial entre homes i dones en el col·lectiu estranger s'explica perquè els salaris masculins estan més ajustats a la baixa i, també, pot estar associada a la menor participació de la dona estrangera en el mercat laboral (la taxa d'activitat és uns cinc punts inferior a la de les dones nacionals), ja que possiblement les dones estrangeres que treballen de manera regular i, per tant, les que considera l'enquesta siguin les que tenen millors expectatives salarials per incorporar-se al mercat de treball.

Gràfic 4**Catalunya – Bretxa salarial de gènere (guany brut anual) per nacionalitat**

2008- 2015

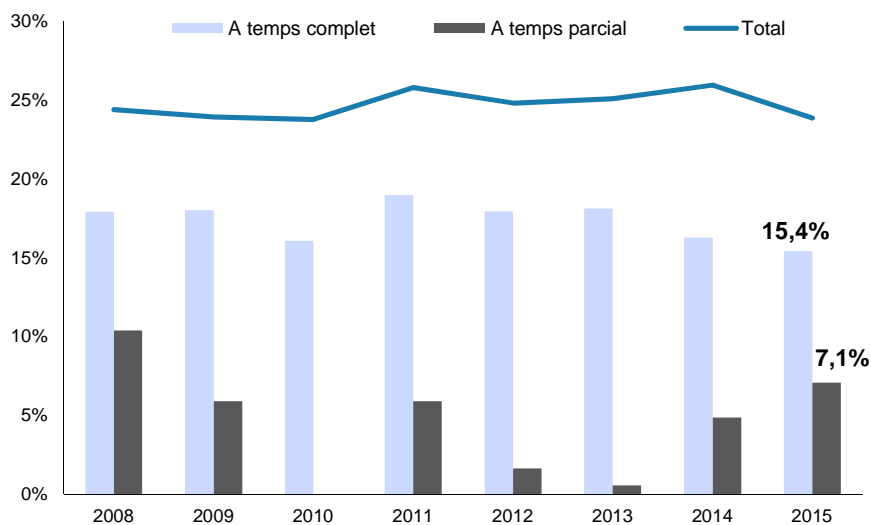
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructural salarial (INE)

Quant a les característiques del lloc de treball, s'observa que entre la població ocupada a temps parcial, i la que treballa amb contracte temporal, en ambdós casos la bretxa és més reduïda atès que probablement els guanys anuals són ajustats en ambdós sexes.

En concret, la bretxa salarial en el temps complet (15,4%) més que duplica la del temps parcial (7,1%). En els darrers anys la bretxa entre els que són ocupats a temps complet s'ha anat reduint mentre que està creixent entre els que ho fa a temps parcial.

Gràfic 5**Catalunya – Bretxa salarial de gènere (guany brut anual) per tipus de jornada**

2008- 2015

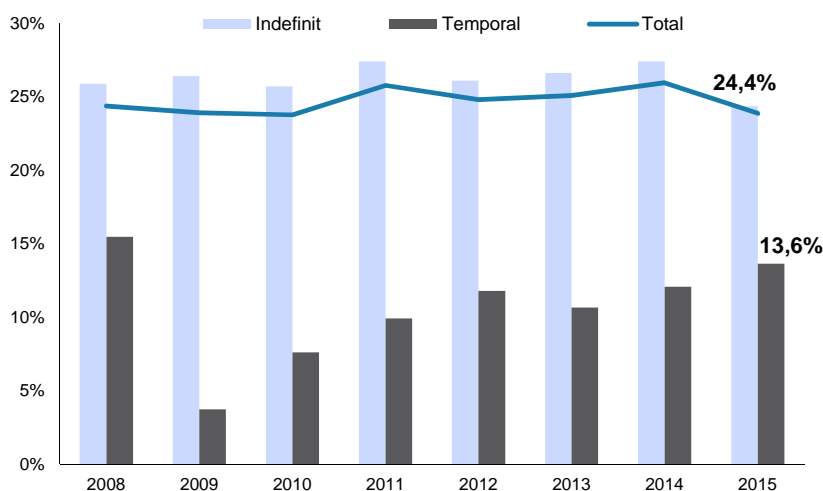
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructural salarial (Idescat i INE)

Quant al tipus de contracte, les dones que treballen amb un contracte temporal cobren de mitjana un 13,6% menys que els homes contractats amb aquesta mateixa tipologia de contracte, diferència que s'amplia fins el 24,4% en la contractació indefinida, és a dir, a major estabilitat laboral majors diferències salarials. Pel que fa a l'evolució dels darrers anys, s'observa un increment de les desigualtats salarials en la contractació temporal, després del fort descens que va experimentar la bretxa en 2009, coincidint amb l'any de major destrucció d'ocupació temporal de la crisi.

Gràfic 6

Catalunya – Bretxa salarial de gènere (guany brut anual) per tipus de contracte

2008-2015

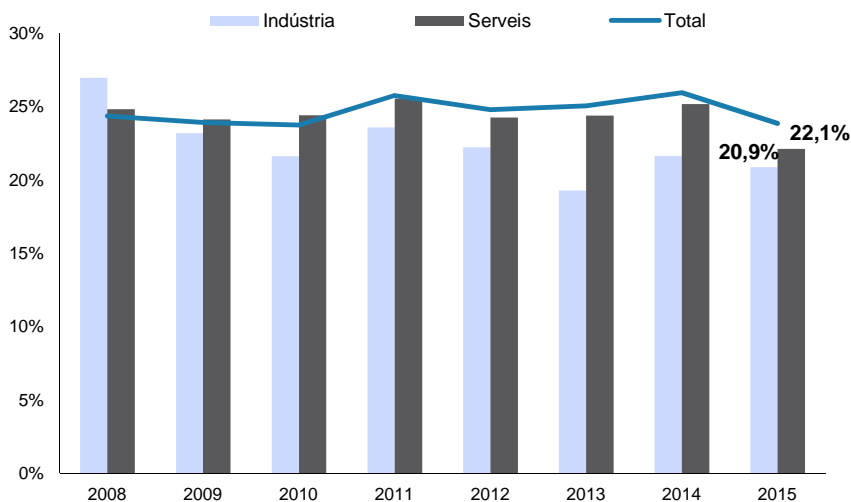
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructural salarial (INE)

Sectorialment, destaca la indústria per ser el sector amb majors guanys anuals, tant entre els homes (31.368,6 €) com entre les dones (24.821,3 €) i omés s'ha reduït la bretxa entre 2008 i 2015 (del 27% al 20,9%). Cal tenir present que els resultats de la construcció són no significatius, donada la reduïda dimensió de la mostra en les dones.

Gràfic 7

Catalunya – Bretxa salarial de gènere (guany brut anual) per sector d'activitat

2008-2015

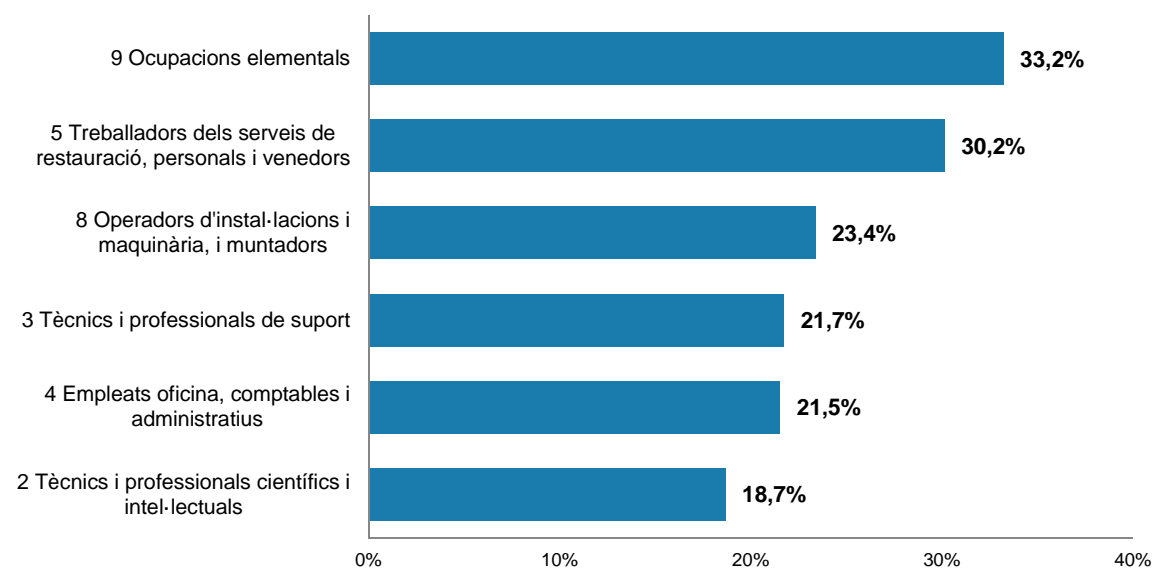
Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructural salarial (INE)

Per tipus d'ocupació, la bretxa més elevada s'observa en les ocupacions elementals (33,2%), seguida dels treballadors dels serveis de restauració, personals i venedors (30,2%); aquests dos grups són els que requereixen un nivell de qualificació elemental, presenten els salaris més baixos i tenen una forta presència femenina. En l'altre extrem, la bretxa en el grup de tècnics i professionals científics i intel·lectuals s'ha escurçat des de 2013 i a hores d'ara és la més baixa de tots els grups ocupacionals (18,7%); col·lectiu en què les ocupacions tenen un nivell de qualificació elevat.

Gràfic 8

Catalunya – Bretxa salarial de gènere (guany brut anual) per tipus d'ocupació

2015

Gràfic elaborat per l'Observatori del Treball i Model Productiu a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial (Idescat i INE)

Taula 2

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i tipus d'ocupació (€) i taxa feminització

Any 2015

Tipus ocupació	Homes	Dones	Bretxa salarial	Taxa feminització ocupació ⁽¹⁾
Directors i gerents	56.510,4	43.681,0	22,7%	35,7%
Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	36.665,2	29.818,6	18,7%	56,3%
Tècnics i professionals de suport	33.022,9	25.841,8	21,7%	37,4%
Empleats oficina, comptables i administratius	25.006,5	19.621,6	21,5%	70,1%
Treballadors dels serveis de restauració, personals i venedors	21.170,7	14.786,9	30,2%	61,3%
Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i maquinària)	24.644,9	18.926,3	23,2%	6,2%
Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	24.459,9	18.738,7	23,4%	15,3%
Ocupacions elementals	17.626,7	11.767,8	33,2%	58,0%
Total	27.514,1	20.946,6	23,9%	47,1%

Les dades en color taronja indiquen que el número d'observacions mostrals és d'entre 100 i 500 i, per tant, la xifra s'ha d'interpretar amb cautela.

⁽¹⁾ Pes de la població ocupada femenina en cada grup ocupacional

Font: Enquesta quadriennal d'estructura salarial de l'INE i EPA (Idescat i INE)

Annex estadístic

Taula 1

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe (€)

2008 - 2015

	Total	Homes	Dones	Bretxa
2008	23.375,5	26.353,9	19.928,5	24,4%
2009	23.851,3	26.901,3	20.467,1	23,9%
2010	24.449,2	27.601,0	21.042,1	23,8%
2011	24.499,3	28.025,6	20.799,9	25,8%
2012	24.436,4	27.836,4	20.931,1	24,8%
2013	24.253,7	27.684,3	20.740,6	25,1%
2014	23.927,2	27.447,7	20.324,9	26,0%
2015	24.321,6	27.514,1	20.946,6	23,9%

Font: Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

Taula 2

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i edat (€)

2008 - 2015

Any	Menys de 25 anys			De 25 a 34 anys			De 35 a 44 anys			De 45 a 54 anys			De 55 i més anys		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2008	14.433,4	12.178,0	15,6%	22.778,4	18.723,1	17,8%	27.800,7	20.917,6	24,8%	30.814,1	22.120,0	28,2%	29.573,5	21.611,8	26,9%
2009	13.906,0	11.595,1	16,6%	22.913,7	19.612,9	14,4%	27.979,5	21.430,0	23,4%	30.695,1	21.933,7	28,5%	30.630,5	21.229,9	30,7%
2010	15.347,5	12.944,4	15,7%	22.819,1	19.804,0	13,2%	29.019,0	22.322,9	23,1%	32.197,4	22.204,9	31,0%	32.195,5	23.359,7	27,4%
2011	13.343,9	11.275,3	15,5%	22.759,1	19.283,6	15,3%	29.096,2	22.105,5	24,0%	32.101,9	22.208,1	30,8%	32.139,3	21.904,9	31,8%
2012	12.357,2	10.220,3	17,3%	21.887,2	18.672,3	14,7%	28.811,0	22.290,3	22,6%	31.471,8	22.075,6	29,9%	31.490,9	22.071,0	29,9%
2013	12.016,2	8.948,9	25,5%	20.806,1	17.760,4	14,6%	28.300,8	22.014,2	22,2%	31.540,4	22.097,8	29,9%	31.263,2	22.171,6	29,1%
2014	13.589,5	10.257,7	24,5%	21.725,3	18.374,8	15,4%	28.007,7	21.603,8	22,9%	31.719,9	21.556,4	32,0%	31.628,2	21.514,6	32,0%
2015	12.545,2	9.656,6	23,0%	21.485,8	18.155,2	15,5%	27.583,0	21.876,5	20,7%	30.658,2	22.720,9	25,9%	32.144,8	21.728,0	32,4%

Les dades en color taronja indiquen que el número d'observacions mostrals és d'entre 100 i 500 i, per tant, la xifra s'ha d'interpretar amb cautela.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

Taula 3

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i nacionalitat (€)

2008 - 2015

Any	Població nacional			Població estrangera		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2008	27.660,6	20.502,3	25,9%	17.776,4	14.215,8	20,0%
2009	28.020,3	20.928,1	25,3%	18.608,2	14.856,0	20,2%
2010	28.845,7	21.541,7	25,3%	19.041,8	16.169,7	15,1%
2011	29.113,1	21.312,7	26,8%	19.579,9	15.257,0	22,1%
2012	28.968,7	21.471,3	25,9%	17.836,3	14.894,0	16,5%
2013	28.911,1	21.232,9	26,6%	17.706,8	14.962,1	15,5%
2014	28.168,9	20.531,6	27,1%	21.207,9	17.402,3	17,9%
2015	28.540,6	21.446,1	24,9%	19.075,0	15.250,5	20,1%

Font: Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

Taula 4

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i tipus de jornada (€)

2008 - 2015

Any	Temps complet			Temps parcial		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2008	27.906,0	22.911,1	17,9%	11.970,1	10.726,4	10,4%
2009	28.673,8	23.507,2	18,0%	12.208,5	11.488,7	5,9%
2010	29.982,9	25.166,2	16,1%	11.397,0	11.402,5	0,0%
2011	30.414,2	24.645,7	19,0%	12.095,8	11.382,8	5,9%
2012	30.407,1	24.954,2	17,9%	11.683,4	11.492,9	1,6%
2013	30.473,8	24.955,2	18,1%	11.094,9	11.035,1	0,5%
2014	30.275,6	25.353,3	16,3%	10.745,7	10.223,3	4,9%
2015	30.164,2	25.509,9	15,4%	11.903,4	11.063,3	7,1%

Font: Idescat, a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

Taula 5

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i tipus de contracte (€)

2008 - 2015

Any	Indefinit			Temporal		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2008	28.238,0	20.923,6	25,9%	18.056,4	15.263,0	15,5%
2009	28.679,1	21.106,3	26,4%	17.787,8	17.126,5	3,7%
2010	29.638,3	22.017,9	25,7%	17.904,7	16.543,2	7,6%
2011	29.968,0	21.751,6	27,4%	17.817,7	16.050,5	9,9%
2012	29.828,3	22.040,2	26,1%	16.960,0	14.957,9	11,8%
2013	29.856,5	21.905,2	26,6%	15.776,4	14.096,7	10,6%
2014	29.789,7	21.625,0	27,4%	16.306,2	14.340,1	12,1%
2015	29.112,2	22.018,7	24,4%	17.637,3	15.233,3	13,6%

Font: Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

Taula 6

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i sector d'activitat (€)

2008 - 2015

Any	Indústria			Construcció			Serveis		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2008	28.211,2	20.598,0	27,0%	23.335,5	21.221,3	9,1%	26.283,9	19.758,0	24,8%
2009	28.261,8	21.704,3	23,2%	25.026,1	19.773,0	21,0%	26.762,1	20.306,8	24,1%
2010	29.544,4	23.155,8	21,6%	24.303,3	20.386,9	16,1%	27.471,0	20.763,7	24,4%
2011	30.544,5	23.338,7	23,6%	25.510,7	21.558,0	15,5%	27.456,2	20.433,9	25,6%
2012	30.697,3	23.870,8	22,2%	25.576,2	24.279,5	5,1%	27.020,5	20.463,8	24,3%
2013	30.713,1	24.789,3	19,3%	26.394,4	22.443,9	15,0%	26.705,4	20.190,8	24,4%
2014	31.449,6	24.644,8	21,6%	23.879,5	22.747,8	4,7%	26.409,4	19.758,4	25,2%
2015	31.368,6	24.821,3	20,9%	25.776,8	18.838,0	26,9%	26.326,3	20.500,5	22,1%

Les dades en color taronja indiquen que el número d'observacions mostrals és d'entre 100 i 500 i, per tant, la xifra s'ha d'interpretar amb cautela.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE

Taula 7

Catalunya – Guany brut anual mitjà, per sexe i grans grups d'ocupació¹ (€)

2010 - 2015

Any	1 Directors i gerents			2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals			3 Tècnics i professionals de suport			4 Empleats oficina, comptables i administratius		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2010	65.486,6	50.762,5	22,5%	37.753,4	30.784,4	18,5%	32.921,3	24.871,8	24,5%	25.150,4	19.430,6	22,7%
2011	63.447,1	49.964,0	21,3%	35.625,1	28.429,2	20,2%	32.101,9	25.399,3	20,9%	25.157,8	19.712,9	21,6%
2012	61.416,9	51.417,1	16,3%	36.644,4	28.401,4	22,5%	32.851,8	26.324,8	19,9%	24.643,4	19.946,1	19,1%
2013	59.038,3	50.450,6	14,5%	37.025,3	28.872,7	22,0%	32.918,1	26.389,6	19,8%	24.723,5	19.296,6	22,0%
2014	62.484,3	49.027,5	21,5%	37.628,8	29.476,0	21,7%	32.772,9	24.403,2	25,5%	24.462,5	18.919,3	22,7%
2015	56.510,4	43.681,0	22,7%	36.665,2	29.818,6	18,7%	33.022,9	25.841,8	21,7%	25.006,5	19.621,6	21,5%

Any	5 Treballadors dels serveis de restauració, personals i venedors			7 Artesans i treb. qualificats indústries manufactureres i construcció			8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors			9 Ocupacions elementals		
	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa	Homes	Dones	Bretxa
2010	21.625,2	14.800,2	31,6%	23.109,5	18.408,0	20,3%	23.213,1	17.735,6	23,6%	17.112,6	11.851,8	30,7%
2011	21.932,3	14.945,5	31,9%	24.004,2	17.970,5	25,1%	23.746,7	18.037,0	24,0%	18.407,3	12.140,9	34,0%
2012	21.024,2	14.701,2	30,1%	24.491,7	17.896,4	26,9%	23.408,2	17.804,1	23,9%	18.189,0	12.168,5	33,1%
2013	20.401,0	14.879,9	27,1%	24.367,5	17.446,5	28,4%	23.557,1	18.603,9	21,0%	17.883,8	11.768,1	34,2%
2014	21.549,3	13.762,4	36,1%	23.942,5	17.562,6	26,6%	24.708,9	20.599,6	16,6%	17.032,0	10.667,8	37,4%
2015	21.170,7	14.786,9	30,2%	24.644,9	18.926,3	23,2%	24.459,9	18.738,7	23,4%	17.626,7	11.767,8	33,2%

Les dades en color taronja indiquen que el número d'observacions mostrals és d'entre 100 i 500 i, per tant, la xifra s'ha d'interpretar amb cautela.

¹L'any 2011 es va produir un canvi de classificació estadística, de CCO-94 a CCO-2011, i les dades anteriors a 2010 no són comparables.

Font: Idescat, a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial de l'INE